

betale Skat. Men naar det først er kommet frem som Princip, først er kommet ind ad denne Vej, er det ikke godt at vide, hvor langt det kan blive gennemført; og det forekommer mig, at der her er et Punkt i selve Loven, som man maa se paa med meget stor Betænkelighed.

Det foreliggende Lovforslag synes, efter som Forholdene har vist sig at være, at indeholde en meget betydelig Forbedring, nemlig at Statstilskuddet skal fordeles i Forhold til, hvad Kommunerne yder. Efter hvad der foreligger — jeg tror, det er regnet for et halvt Aar —, har København og Frederiksberg ydet et Tilskud paa 701,000 Kr., medens Statstilskuddet er paa halvanden Million Kroner, altsaa omtrent det dobbelte. Her har vi altsaa et Tilfælde, hvor Statstilskuddet er omtrent to Trediedele af det anvendte Beløb. Men gaar man til det øvrige Land, viser det sig, at det i sin Helhed har anvendt det samme Beløb omtrent som København og Frederiksberg, nemlig 750,000 Kr., men der er Statstilskuddet 4 Millioner. Og tager man Landkommunerne for sig alene, har de anvendt 211,000 Kr., men faaet $2\frac{1}{2}$ Million. Det er altsaa gaaet her, som det i Regelen gaar med de Foranstaltninger, der træffes af den høje Rigsdag, at de har en mærkkelig Evne til at komme det betrængte Land til gode. Medens København eller Hovedstaden har at betale baade Skatterne og en meget væsentlig Del af de Udgifter, der efter en saadan Lov skal udredes nu, kunde man i denne Omstændighed, at f. Eks. Landkommunerne har faaet $2\frac{1}{2}$ Mill. Kr., men kun selv ofret 211,000 Kr., se et Faktum, som er meget interessant at studere nærmere, fordi det som allerede nævnt i Bemærkningerne til Lovforslaget viser sig, at der er en hel Række Landkommuner i en hel Række Amtsrads kredse, som ikke har ofret en Øre, men har kunnet nøjes med, hvad Staten har givet dem. Der er f. Eks. Roskilde Amtsrads kredse, Frederiksborg, Bornholm, Aalborg, Hjørring og Thisted Amtsrads kredse, som, saa vidt jeg forstaar det forelagte Materiale, slet ingen Udgift selv har haft, men har dækket det altsammen med Statstilskuddet.

Nu kan man fortolke dette forskelligt, det har faaet forskellig Udlægning her i Dag, men jeg spørger, om det ikke var muligt, at det hang sammen med, at Dyrtiden er et højest besynderligt Fænomen, fordi den rammer saa overordentlig ulige. Under normale Forhold er man tilbøjelig

til at antage, at enhver Dyrtid absolut maa ramme de Medborgere, hvis Løn har en løs Karakter, altsaa dem, der lever af Dagløn og Ugeløn og ikke har selvstændig Bedrift. Forholdet er vistnok imidlertid det, at denne Dyrtid ikke i nogen synderlig Grad har ramt netop denne Klasse, den har ramt ganske andre Lag af Befolkningen, nemlig dem, som har faste Indtægter, Statens og Kommunernes Funktionærer og Mellemklassen. Naar Landkommunerne Landet over kun har fundet sig foranlediget til at tilskyde meget lidt, undertiden slet intet til det Statstilskud, de har faaet at uddele, kunde det altsaa tænkes at ligge i, at man paa Landet kun i ringe Grad har følt Dyrtiden som saadan. Iblant Bilagene til Lovforslaget er der ogsaa en Beretning fra Statistisk Departement om Dyrtiden. Af denne fremgaar det, at medens der i Familiernes Udgifter til Levnedsmidler i Tiden fra Juli 1914 til November 1915 var en Stigning af 20 pCt., var der i Tidsrummet fra 1914 til 1916 en Stigning af 40 pCt., hvilket altsaa betyder, at der i det sidste Aar er en yderligere Stigning af 20 pCt. Det vil efter den almindelige Opfattelse, man har af Priserne, egentlig ikke særlig forbavse, men der er et ejendommeligt Forhold, som jeg vil henlede ærede Medlemmers Opmærksomhed paa. Statistisk Departement har, som det selv siger, foretaget en Undersøgelse hos 500 Arbejderfamilier, det har faaet Lov til at bruge deres Husholdningsregnskaber for November 1915 og for November 1916. Derom siger Statistisk Departement, at for disse 500 Familier, som gennemsnitlig har $4\frac{1}{2}$ Medlem pr. Familie og i Hovedstaden har en ugentlig Indtægt af 47 Kr. og i Provinsbyerne af 34 Kr., er der en Opgang i Udgifterne til Fødemidler i et Aar, fra 1915 til 1916, fra 21 Kr. 67 Ø. til 24 Kr. 14 Ø. pr. Uge i Hovedstaden og fra 19 Kr. 75 Ø. til 20 Kr. 24 Ø. pr. Uge i Provinsbyerne. Nu er det jo klart, at naar Indtægterne er de samme, kan man ikke vilkaarligt forhøje sine Udgifter, og saa skulde man i de nærmere detaljerede Opgivelser vente at finde, at disse Familier for disse omtrent samme Penge fik meget færre Fødemidler eller meget tarveligere Føde. Det underlige er imidlertid, at Oversigten viser det modsatte. Naar man for Hovedstadsarbejdernes Vedkommende udskiller Forbruget af Kød, Flæsk, Margarine og Fedt under een Post, viser det sig nemlig, at det ugentlige Forbrug fra at være i 1915 tilsammen 2,859 g er steget til i 1916 at være 3,667 g, altsaa i For-